КРАКІВСЬКІ ВІСТІ

Народній часопис для Ґенерал-Ґубернаторства

Ч. 56. Краків, 26. червня 1940. Рік I.

„Krakauer Nachrichten"
Ukrainische Volkszeitung
für das
General-Gouvernement

Adresse der Redaktion:
„Krakauer Nachrichten"
Krakau, Orzeszkowagasse 7. II
Fernsprecher 104-81.

Adresse der Administration:
Krakau, Karmeliterstrass 34 II.
Fernsprecher 230-39

30 сот.

ПЕРЕДПЛАТА
в краю і закордоном:
місячно 3 зол. 50 сот.
чвертьрічно 10 зол. 50 сот.
піврічно 20 золотих
річно 40 золотих
Курс 1 нім. марки 2 зол.
Адреса Редакції: Краків, Ожешкової 7, тел. 104.81
Адреса: Адміністр. Краків, Кармелітська 34, тел. 230-39
Дирекції: ч. тел. 137-42

ВИХОДИТЬ В ПОНЕДІЛОК, СЕРЕДУ І ПЯТНИЦЮ

Підписання німецько-французького перемиря

ГОЛОВНА КВАТИРА, 23. 6. — НАЧАЛЬНА КОМАНДА НІМЕЦЬКОЇ АРМІЇ ПОДАЄ:

ДНЯ 22. ЧЕРВНЯ Ц. Р. В ГОД. 18.50 ЛІТНЬОГО НІМЕЦЬКОГО ЧАСУ ПІДПИСАНО В ЛІСІ БІЛЯ КОМПІЕН ПЕРЕМИРЯ МІЖ НІМЕЧЧИНОЮ І ФРАНЦІЄЮ. ДОГОВІР ПРО ПЕРЕМИРЯ З НІМЕЦЬКОГО БОКУ ПІДПИСАВ, ЯК ПОВНОВЛАСНИК ФІРЕРА І ВЕРХОВОДА ВСІХ ЗБРОЙНИХ СИЛ, ШЕФ НАЧАЛЬНОЇ КОМАНДИ НІМЕЦЬКОЇ АРМІЇ ҐЕНЕРАЛ-ПОЛКОВНИК КАЙТЕЛЬ, ЯК ПОВНОВЛАСНИК ФРАНЦУСЬКОГО УРЯДУ ПІДПИСАВ ДОГОВІР ГУНЦІГЕР. ВОЄННИХ ДІЙ НЕ ПРИПИНЕНО. ЦЕ СТАНЕТЬСЯ ЩОЙНО ШІСТЬ ГОДИН ПІСЛЯ ОДЕРЖАННЯ ВІСТОК ВІД ІТАЛІЙСЬКОГО УРЯДУ ПРО ЗАКІНЧЕННЯ ІТАЛІЙСЬКО - ФРАНЦУСЬКИХ ПЕРЕГОВОРІВ У СПРАВІ ПЕРЕМИРЯ. ЗМІСТУ ДОГОВОРУ ПОКИЩО НЕ ПОДАНО ДО ПРИЛЮДНОГО ВІДОМА.

Капітуляція півміліонової армії

В ЕЛЬЗАСІ ТА ЛЬОТРІНҐЕНІ.

Головна кватира, 23. 6. Начальна команда німецької армії подає: Окружена французька армія в Ельзасі та Льотрінґені, після розпучливих боїв і опору, склали зброю. Таким чином коло півміліона французьких вояків попало в полон. Серед полонених є багато ґенералів. Лише поодинокі відтинки лінії Мажіно в долішньому Ельзасі та Льотрінґені і останки війська у Воґезах ставлять ще спротив.

Нові успіхи німецької армії

Головна кватира 22. 6. Начальна команда німецької армії подає: Важніші пристані в Бретанії, як Сер Мальо і Льорієн зайняли німецькі війська. Над долішньою Льоарою заняла німецька армія Туар. В Льотрінґені та у Воґезах наступ німецьких військ у повному ході так, що поодинокі окружені ворожі частини попадають у полон. Добуто Жерармер.

Число полонених в останніх днях зросло понад 200.000, в тому ціла бриґада мароканської кінноти т. зв. спагісів. Також і на іншому фронті число полонених постійно більшає, між ними є багато ґенералів, командант морських сил Норд та інші адмірали. Крім багатої воєнної добичі, як зброї різного рода і кораблів захопили німецькі війська на ріжних летовищх 260 літаків.

На захід від Штрасбурґа і на полудневому сході від Вайссенбурґа відбувається наступ на ворожі укріплення. У Жиронді та біля гирла Льоари затоплено корабель 8000 тон містоти, один містоти 4.000 тон ушкоджено і знищено два гидропляни.

На східніх побережах Анґлії збомбардовані важні військові обекти, між іншим осередок зброї у Білінґгемі. Біля голяндського острова Текеель зістрілено в бою три з 6-ох ворожих літаків. Інші вернулись назад. Підчас невдачного нападу анґлійських бомбовиків і торпедовців на німецький воєнний корабель протилетунська артилерія воєнного корабля зістрилила 6 літаків. У повітряному бою стежні літаки знищили ще 7 ворожих літаків. Тому то дня 21. червня втратив ворог разом 25 літаків. Від 4. до 20. червня ц. р. втратили вороги разом 765 літків. Від початку офензиви на заході до дня 15. червня ц. р. зістрілила протилетунська артилерія 854 ворожих літаків. Крім того затоплено багато ворожих кораблів.

В ночі 21-го червня був налет ворожих літаків на північну й західню Німеччину, при тому вперше скинули бомби в околиці Берліна. Очевидно, що бомбардовано невійськові обекти, при чому декілька цивільних осіб вбито. У боях в останніх днях відзначився нечуваною відвагою полковник Нейман-Сільков, командант одної артилерійської бриґади, пор. фон Безелябер, пор. Міхаель і пор. Медер.

По повороті підводного судна його командант капітан Редінґ повідомив про затоплення кількох ворожих кораблів, містоти 42.686 тон. Другому підводному човнові вдалося сторпедувати анґлійський транспортовець »Ітрайк« містоти 11.000 тон. Інший підводний човен заатакував з успіхом кораблі, що йшли під конвоєм.

—o—

День слави

Краків, 24. червня 1940.

У днях 21 і 22 червня сталася велика історична подія, що своїм значінням та вагою затемнює все на овиді.

Дня 21. VI. в год. 15.30. Адольф Гітлер, як верховод всіх німецьких збройних сил прийняв у Компієн французьку делеґацію для підписання перемиря. Фірер явився у почоті начального команданта армії, та штабу, міністра закордонних справ, свого заступника та інших достойників. Французькою делеґацією проводив ґен. Гунціґер, член найвищої франц. воєнної ради, крім цього приймали у ній участь ґен. летунства Бержере, віцеадмірал Лелік, та амбасадор Ноель.

Фірер Великої Німеччини явився у Компієн — у тому самому лісі і в тому самому залізничому ваґоні, де колись, перед 22. роками французький ґен. Фош подиктував німецькій делеґації вимоги перемиря. — Це був жахливий мент, важкий удар для цілого німецького народу, приниження і упокорення, яке в ніякому разі не відповідало гідності. Груба поведінка французів їхня ексальтація та гістерична бундючність були нічим іншим, як засліпленням французьких державних мужів, що не здавали собі справи, не думали наперед, бо ніколи нічого з історії не навчилися. І обставини тоді були інакші. Німецька армія на всіх боєвищах виходила переможцем. Вона до кінця світової війни твердо держала кріс, ворог не ступив на німецьку землю. Німеччина просила перемиря лише тому, що повірила у підступні заяви союзників, т. зв. точки Вільсона, які опісля нікчемно знехтовано. Коли б ще якийсь час була видержала, то хто зна чи не були б провалилися союзники. У Франції серед війська бунти не переводились, тріщало вже й на полудневому фронті.

У всякому разі союзникам не було чого бундючитись. Щастя, що їм сприяло, не могло вічно тривати, врешті вже вдруге і не повторилось.

Тепер же цього памятного 21. червня, саме в день звороту сонця повернулась і доля: французька делеґація просить перемиря, в тому самому компієнському лісі і в тому ж самому ваґоні, що зацілів переховуваний французами в окремій галі.

Памятник Фоша, що стоїть на тому промапятному місці і камінь з написом про пониження Німеччини тепер закриті воєнним прапором непереможної німецької армії, а на те місце, де колись лягла німецька добра слава, ступила тепер нога Того, що підніс її до небувалих висот — Великого Фірера.

А все ж таки Німеччина не шукала пімсти. Повелась по лицарськи з ворогом, що просить ласки, а противником, що заподіяв їй стільки кривди. І саме в тому помітна вся сила Німеччини, бо лише сильний поводиться гідно. Це і вияв великодушности Фірера, з якого доручення відчитав ґен. Кайтель ці дійсно приємливі вимоги для Франції, які її не понижають, та в яких *окремо підчеркнено і добру славу французького вояка.*

І французький уряд погодився на ті вимоги, а світ задивувався лицарськістю побідника супроти переможеного ворога. День слави німецької зброї не понизив скривавленої Франції, бо договорювались підчас цього перемиря не політики спекулянти, а вояки, для яких добро Батьківщини понад усе і понад усе добра слава.

Ніхто не розгадає як повернеться ще сторінка історії. З ворогів бувають часами *і найбільші приятелі.* Л.

Історична година в лісі коло Компієн

ГІТЛЕР ПРИЙМАЄ ФРАНЦУСЬКУ ДЕЛЕҐАЦІЮ. — РЕСТАВРАЦІЙНИЙ ВАҐОН СТОЯВ ТЕПЕР НА ТОМУ САМОМУ МІСЦІ, ЩО Й В 1918 РОКУ.

Ліс коло Компієн, зелена брама до серця Франції, освітлений чудовими промінями сонця. На шляху Париж — Суасон — колюмни німецьких військ. На закруті дороги, що веде до ліса біля Компієн, військові стежі.

На право від шляху, що веде в напрямі округлої площі, цього місця сьогоднішних подій, широке шатро, призначене для французької делеґації, на місце її нарад. Шатро має телефонічну сполуку з французьким урядом у Бордо. Ціла обстанова шатра — це вигідні деревляні крісла й великий стіл з приладдям до писання. Каламар вказує історичну дату: 21. **червня** 1940 р. На столі, у розі, пляшка з водою, склянка, тощо.

Серед площі впадає в очі памятник, присвячений завершенні перемиря між Німеччиною та союзниками 11. листопада 1918 р. Сьогодні цей памятник прикритий німецьким военним прапором. У короткій алеї, що веде до тогочасних переговорів, уставлена почесна сотня з прапором Гітлера. Серединою площі два ряди залізних рейок. Між рейками на піднесенні лежить камінь для збереження памяти диктату з 1918 р. На право від каміня, в тому самому місці, що й в 1918 р., стоїть ваґон, в якому відбулися тоді переговори, а в якому сьогодні представники переможеної Франції одержали умовини складення зброї. Це звичайний реставраційний ваґон міжнародного товариства, без прикрас: у нутрі стоять крісла і стіл.

Гітлер займає місце в середині стола, плечима до пропамятного каменя. Праворуч нього сидять: маршал Ґерінґ, адмірал Редер і мін. Рібентроп. Ліворуч начальник ґенеральної булави німецької армії ґен. Кайтель, начальний командант сухопутної армії ґен. Бравхіч і заступник Гітлера Рудольф Гесс.

По другому боці стола сидить по середині керманич французької делеґації ґен. Гунціґер, ліворуч контрадмірал Лелік, а по правій амбасадор Ноель; а поруч нього ґен. летунства Бержере. Другий пропамятний камінь на сусідному залізничому шляху, де 1918 р. стояв ваґон німецької делеґації. У кльомбі, засадженому кипарисами стоїть памятник Фоша, звернений обличчям до ваґону. На місці, де стояв німецький ваґон тепер заняли місця представники німецької і закордонної преси, що приймають участь у тому історичному акті.

У глибині ліса в продовженні шляху, на якому стоїть поїзд, в невидному місці є галя, де захований був історичний ваґон.

ЯК ВІДБУВСЯ ЦЕЙ ІСТОРИЧНИЙ АКТ ТЕПЕР?

Перед 3-ою годиною пополудні ввійшла почесна сотня. Велике напруження. В год. 15.30 візджає на площу збірки автом Адольф Гітлер. Його вітають ґенерали й міністри Німеччини. У товаристві тих достойників Гітлер серед звуків маршу проходить перед почесною сотнею. Прибувши на округлу площу, Гітлер доходить до пропамятного каменя і споглядає на історичне місце. Опісля із окруженням входить до ваґону.

Небаром після того прибула французька делеґація. Ця делеґація перейшла в четвер боєві лінії, переночувала в одному паризькому готелі, а в пятницю приїхала до Компієн. Командант головної кватири Фірера веде делеґатів на округлу площу. Почесна сотня стоїть мовчки, зі зброєю на спочинь. Делеґати, переходячи поруч прапору, віддають почесть. Ґен. Гунціґер вагається хвилину, а опісля увійшов до ваґону.

У ваґоні Гітлер та інші приявні піднялися з місць. Гітлер вітає коротко французьких делеґатів піднесенням правої руки. Опісля учасники наради сідають.

Шеф начальної команди німецької армії ґен. Кайтель встає і на доручення Гітлера відчитує вступний акт до передумов перемиря. Посол Шмідт відчитує переклад того акту. Потім підносяться усі з місць і Гітлер зі своїм окруженням покидає в год. 15.42 ваґон, а з французькими делеґатами остаються ґен. Кайтель та ін.

Коли Гітлер зближався до площі, де стоїть памятник Фоша, командант почесної сотні голосить: „Мій Вожде! Армія Великої Німеччини поздоровляє Начального Вожда!" Гітлер дякує, грають державний німецький гимн.

ВСТУПНИЙ АКТ ПЕРЕМИРЯ.

Ґен. полк. Кайтель, начальник ґенеральної булави німецької армії, відчитав французькій делеґації вступний акт.

На доручення Фірера та ве'рховода всіх збройних сил подаю до відома таке:

Німецька збройна сила в довірю щодо запоруки американського президента Вільсона, підтвердженої також союзниками, склала в листопаді 1918 р. зброю. Таким чином покінчилась війна, що її не бажав собі ані німецький народ, ані його влада, а в якій усупереч великій перевазі не вдалось ворогам вийти переможниками над німецькою армією ні то на суші, ні на морю, ані в повітрю.

Проте вже на вступі перемиря, як тільки прибула німецька комісія, почалось ломання даних святочно обітниць. Ось і так в цей день 11. листопада 1918 р. започаткував у тому ж потязі період терпінь німецького народу. В тому місці започатковано всю цю біду, пониження, всі її фізичні та матеріяльні терпіння, що їх можна завдати народові.

Зломання слова та кривоприсяга намірились проти народу, що майже по чотиролітніх геройських змаганнях не встоявся тільки тому, що повірив у слова запоруки демократичних державних мужів.

Дня 3. вересня 1939 р. — 25 років по світовій війні — Англія та Франція знову же без ніяких причин виповіли Німеччині війну. Тепер доля вирішилась на боєвищах. Франція переможена. Французький уряд просить у німецького уряду умов перемиря. І якщо для прийняття цих умов вибраний саме цей історичний ліс біля Компієн, то причина в тому, щоб увіковічнити, раз на завсігди, цю покривджену правду, що по суті не вплітає листка слави в історію Франції, а Німеччина відчула це як найбільшу повсякчасну ганьбу.

Францію після геройських змагань зломано в кривавих боях, що чергувалось по собі. Не є в задумах Німеччини понижати з цього приводу такого боєвого противника саме у переговорах чи вимогах підчас тих переговорів щодо перемиря.

Метою німецьких вимог є:

1) Запобігти можливостям відновлення нових боєвих дій;

2) Запевнення Німеччині повної свободи щодо дальшої війни з Англією, яка цю війну спричинила;

3) Створення таких умовин для майбутнього мира, щоб його змістом було направлення усіх тих кривд заподіяних насильством німецькій державі."

Після підписання цього вступного акту Фірер покинув під звуки державного гимну місце перемиря.

Як відбулося підписання перемиря

У суботу 22. червня точно в год. 10. передполуднем приїхало знову багато авт французької делеґації до ліса біля Компієн. Перед ваґоном - ресторaном відбулась коротка розмова з членами французької делеґації. У пятницю, 21. ц. м. вечором до півночі відбувалися в цьому ваґоні переговори. Після відчитання французькій делеґації умовин перемиря, вона мала змогу порозумітися зі своїм урядом у Бордо. Хід переговорів приспішило незвичайне зусилля німецьких відділів луфви, що при допомозі далекописів і телефонічних получень з Бордом дало змогу швидко покінчити переговори.

У пятницю повідомила французька делеґація свій уряд у Бордо про зміст німецьких передумов перемиря. Отже французький уряд мав змогу познайомитися з цими передумовами.

В суботу в год. 10,20 рано французька делеґація прибула знову до ваґону, в якому ішли переговори. Всі делеґати покинули ваґон так, що французи могли ще раз порозумітися телефонічно з урядом у Бордо

В год. 18,50 підписано історичний документ, яким закінчено німецько-французьку війну. Цей документ підписали: ґен. Кайтель, повновласник Адольфа Гітлера, французький ґенерал Гунціґер, повновласник французького уряду.

При цій нагоді французький ґенерал зворушеним голосом склав заяву, з якої виходить, що з уваги на несприятливі умовини, які заіснували після втечі членів уряду б. французького уряду за кордон і з уваги на щиру вояцьку поставу німецьких повновласників, він примушений заняти гідне і позитивне становище, яке відповідає повазі хвилини.

Німецькі ґенерали, — заявив ґен. Гунціґер, — зволять зрозуміти, який важкий для нього, французького вояка, цей момент підписання договору. Одначе він підписує його в тій надії, що у майбутньому німецький і французький нарід житимуть, як добрі сусіди.

Вкінці ґен. Кайтель візвав обидві делеґації повстанням з місць вшанувати вояків обидвох армій, що за волю своєї батьківщини полягли в геройській боротьбі.

Homo politicus

Причини упадку Польщі

Суверенність під диктатом

20)

Наведений наголовок може видаватись нісенітним: адже суверенність саме й полягає у тому, що ніхто їй нічого диктувати не може, бо единим мірилом суверенности е власний, ніким не накинений, інтерес. Але чуемо нераз про „могилу за життя" і т. п. літературні метафори. Коли хочемо схарактеризувати політичну ситуацію, в якій знайшлась Польща після відвідин Бека у Льондоні й заяви Чемберлена у палаті громад з 6. IV. 1939 року, то нема виразнішої характеристики від метафори, вжитої у наголовку цієї статті. Витворилась була тоді дійсно парадоксально-нісенітна, а проте реальна, правдива, ситуація: ніколи стільки, як тоді, польська преса й польські державні діячі не кричали про суверенність і про великодержавництво, та ніколи суверенність Польщі фактично не стала такою фікцією, як від початків квітня 1939! Широка польська публика захлистувалась від захоплення успіхом закордонної політики п. Бека, який щойно тепер доказував цілому світові, що Польща це дійсно великодержава, рівна найбільшим великодержавним потугам світа: подумайте тільки, адже уряд Його Королівської Величности Великої Британії договорюється з Польщею на плятформі обосторонного зобовязання нести собі взаемно поміч, себто Польща перестае бути якоюсь мізеротою, що користується протекціональною ґарантією сильнішого, лише й від себе ґарантуе Великій Британії ненарушність її державних кордонів, зобовязуючись прийти їй з помічю на випадок безпосередньої чи посередньої загрози її самостійности! Тимчасом в дійсности ця декларація Чемберлена означала не піднесення Польщі до ступня рівнорядної з Анґлією великодержави, тільки відречення Польщі від своєї самостійної закордонної політики. Це не пуста фраза. Від квітня 1939 року польський міністр закордонних справ взагалі перестав мати голос. Він міг був дуже добре виїхати сам на відпустку та розпустити на довший відпочинок всіх своїх урядовців і всю новоперебудовану палату міністерства закордонних справ замкнути на ключ. Їхні функції могла виконувати машиністка сера Говарда Кеннарда, анґлійського посла у Варшаві. З надвражливости на точці своєї державної суверенности, Польща злетіла до ролі державного твору, кермованого з далекої чужинецької столиці.

У промові з 28. IV. 1939 Гітлер залишав Польщі фіртку для навязання нових взаемин на нових умовинах. Було ясно, що річ усе ще йде про Данціґ, комунікаційні звязки зі Східніми Прусами (про прилуку Поморя до Німеччини, і то після евент. корисного для німців плебісциту, була мова щойно у відповіді анґлійському послові у Берліні, Гендерсонові, як адогадному посередникові, 29. серпня 1939), та про заперестання переслідувань німецької меншини у Польщі. Тому людям збоку могло здаватися, що Польща таки використає фіртку, залишену їй для нових переговорів, та що не піде на ризико війни через спір „за межу". Хто не вірив у цю війну, той вірив у рештки почуття політичного реалізму у польських державних керманичів і думав, що побрязкування шабелькою, непристойний тон польської преси, гурра-оклики з найбільш проречистими натяками, що на випадок війни польська армія в найкоротшому часі забезпечить за Польщею Данціґ і Східні Пруси та машеруватиме по вулицях Берліна, — що всі ті „екстратури", получені з погромами німців на Поморю, у Шлеську, Познанщині й Волині, це тільки засоби своерідного шантажу супроти Німеччини, та що зрештою в останній хвилині таки прийде до порозуміння. Не хотілося вірити, що самі поляки відкинуть можливості компромісу та що вони не здають собі справи з повної катастрофи, яка їм грозить. Тимчасом показалося, що той польський блеф мав заступати державницьку політику до самого траґічного кінця, бо на політику вже не було місця: Польща вже не вела політики, вели її анґлійці, а анґлійці не хотіли допустити до ніякого польсько-німецького компромісового порозуміння! Арцішевський оповідав п. Мольткому у Варшаві, як то Бек жбурляв картками своєї гурра-патріотичної промови. Але й сам п. Мольтке дивувався у своїх звітах про свої розмови з заступником Бека, Шембеком, як той останній, раніший прихильник польсько-німецького порозуміння, здвигав тільки раменами, розкладав руками або мовчав, даючи зрозуміти, що він — безсильний. Безсильний супроти військової кліки, розбурханої пресовою кампанією польської вулиці та супроти впливів анґлійської амбасади.

Але коли можна було б від біди виправдувати п. Бека, що від кінця квітня до 23. серпня 1939 вірив разом із своїми земляками, що це йде тільки „війна нервів", яку треба холоднокровно перетривати, і тому мовчав, зволікав, пасивно приглядався вакханалії гурра-окликів, — то ніяк не можна виправдати його після 23. серпня. Бо в тому дні розвіялись усі пляни на успіх анґлійського пляну окружити Німеччину. В той день світ довідався про *німецько-совітський пакт неаґресії*, який виріс на руїнах кількамісячних переговорів про пакт анґлійсько-совітський. Цей останній не вдався головно (як це не дивно звучить!) через саботаж Польщі. Відмовляючись від концепції співпраці з Німеччиною у розвязці східньоевропейських проблем та дозволяючи запрягти себе до возу британської політики, яка вважала, що прийшов догідний момент спинити розріст німецької потуги, — п. Бек всетаки не хотів наблизитися до Росії, заслонюючись формально істнуючим пактом неаґресії з СССР з 25. VII., який ніби вистарчае, щоб зберегти зі східнім сусідом добрі взаемини. І поза той пакт не хотів вийти. Конкретно, рішуче спротивився, щоб совітські війська мали право перемаршу крізь польську територію на випадок польсько-німецької війни, відкидаючи таким робом концепцію військово-політичного союзу між Францією, Анґлією, Росією та Польшею. Залишаємо на боці мотиви такого становища Польщі, стверджуємо лише, що *з дилеми „Німеччина чи Росія" Польща відкинула у критичній хвилині — обидвох безпосередніх сусідів*, спіраючися лише на ген далеких союзників, від яких її ділили чужі землі й чужі моря. Наслідок того був такий, що *обидва безпосередні сусіди Польщі порозумілись — проти неї*. Бо чейже політична вимова німецько-совітського пакту була аж надто ясна! Вона була така ясна, що інстинктовно відчула її (хоч може й розумово не схоплювала) польська та жидівська вулиця. Симптоматичним покажчиком її настроїв була справдешня паніка, яка вибухла по всіх польських живцях, літнищах та випочинкових місцевостях. Не зважаючи на чудову погоду і на формальний відпустковий час, польські й жидівські літники кинулись так масово й раптово вертатися до своїх міст, що по всіх гірських та живцевих залізничих стаціях діялись дантейські сцени: люди губили пакунки, толочили жінок і дітей, лізли крізь вікна, витискали собою шиби у ваґонах. Всі відчували, що ось прийшов шпиль крізи, що сталося щось, що мусить заваготіти на долі держави. Невже не знав цього п. Бек?! Міг не знати цього й не розуміти Ридз-Сміґлий, про якого політичний розум буде ще мова окремо, таксамо, як тупо міг поставитись до тієї події такий міністр, як ґен. Каспшицький, що бавився в імпрези, гідні щонайвище молоденького студента. Але Бек, політичний учень Пілсудського, який із рядів ендецької молоді перейшов був до леґіонів та належав до найвищої військово-політичної інтелектуальної еліти Польщі, ні, Бек напевне здавав собі справу з того, що значить німецько-совітське порозуміння! Що значить Рапалльо, яке у серпні 1939 року воскресло з попелів квітня року 1922-го! Коли б він був політичною індивідуальністю та державним мужем із стрижнем, тоді був би того самого дня полетів до Берліна. Коли ж Берлін ще 30-го і 31-го серпня даремне чекав на уповноваженого польського парляментаря, а п. Бек не демонстрував бодай своєю димісією, що не хоче свого імени класти поруч імен Мосціцького, Ридза й тов. під останньою сторінкою польської самостійности, то цим тільки доказав перед історією, що був по суті таким самим каріеристом і грошеробом, як інші польські гробокопателі своєї батьківщини.

Останній німецький проект, сформульований у 16-ти точках, залишав за Польщею навіть на випадок некорисного для неї вислідуплебісциту у поморській смузі, вільний екстериторіяльний доступ до моря та рівні з Німеччиною права у здемілітаризованих пристанях Данціґу і Ґдині, демілітаризацію Гелю, управильнення меншиневої проблеми, затіснення звязків з Німеччиною. Польське Радіо оголосило у відповіді на той проект півофіційний комунікат, в якому ввесь плян розвязки польсько-німецького конфлікту названий „аґресивним пляном нових гунів". Того самого дня проголосили у Польщі загальну мобілізацію, а в кілька днів пізніше Польща, як суцільна державно-політична орґанізація вже фактично не істнувала. Міліярди вкладала Польща у будову Ґдині, яка мала заступити Ґданськ. Але коли прийшлося віддати Ґданськ, як ціну за збереження самостійности, Польща воліла втратити і Ґданськ і Ґдиню і самостійність. Бо так казав зробити панський жест, який заступав у Польщі політичний розум.

Останнє слово, що його п. Бек сказав у характері польського державного діяча, була коротенька промова до радія з приводу виповідження німцям війни Анґлією і Францією. Бек висловив тоді радість, що Польщі пощастило те, чого бажає собі кожна людина: „знайтись у доброму товаристві". Була це така сама буфанада, як фраза з останньої його соймової промови, що Польща хоче мира, „але не за всяку ціну". Тимчасом після комунікату німецької офіційної аґенції „ДНБ" про німецько-совітський пакт треба було саме добиватися мира за всяку ціну. І треба було знати, що товариство Франції та Анґлії при ворожому фронті Німеччини й Росії є кепським товариством, бо воно

не вможе перешкодити подіЛові Польщі. Були поза п. Беком поляки (щоправда тільки дуже й дуже нечисленні одиниці), які це знали й розуміли вже тоді, тому й повинен був знати це й п. Бек. В дні оголошення загальної мобілізації автор цих рядків стрінув одного з чільних польських публіцистів: він був у розпуці та раз-у-раз повторяв: „катастрофа, повна катастрофа, четвертий поділ Польщі!" Коли п. Бек вже 4-го вересня панічно втікав із Варшави, залишаючи ввесь архів міністерства закордонних справ, то знав теж, що прийшла катастрофа. Мало виправдує його факт, що в хвилині висловлювання радости з приводу „доброго товариства", в якому Польща йшла до катастрофи, він, керманич закордонної політики Польщі, був напів притомний.

Байдуже, кого впише історія на першому місці, як найбільшого винуватця польської катастрофи. Список імен буде довгий, довгий, бо винуватим було ціле польське політично зорґанізоване громадянство та вся незорґанізована маса народу, яка не протиставилась катастрофальній політиці своїх проводирів. Але нема найменшого сумніву, що одним із найперших імен у списку спричинників тієї катастрофи буде імя Йосифа Бека.

Клопоти Анґлії

„Палестинські козаки". — Брак нафти.

Німецька преса приносить цікаві вістки за пресою невтральних держав і офіційними анґлійськими звідомленнями, про »палестинських козаків« в анґлійській армії.

В британійському парляменті була перед кількома тижнями балачка про створення з жидів окремих полків. Міністр війни, Іден, був тим, що правда захоплений, та з різних причин не міг вповні прихилитись до таких плянів хоча б тому, щоби своїми жидами надто перед світом і перед власним народом не демонструвати, бо всяко може бути. Покищо — говорив тоді Іден — останемо при наших »дотеперішних методах«. В міжчасі багато змінилось. Анґлія з найбільшою подякою прийме кожну поміч, все одно, з африканських пустинь, чи з жидівського ґетта і тому анґлійський уряд за апробатою Ідена, Даф Купера й шефа ліберальної партії звернувся з окремою пропозицією до жидівської »Нової Сіоністичної Орґанізації«, що — згідно з вістками американської ґазети »Ню Йорк Ворльд Телеґрам« — передбачує створення окремої жидівської армії зі 100.000, опісля 250.000 »баґнетів«. Завязком майбутньої армії тих новітніх Макабеїв мало б стати 50.000 палестинських жидів, що там творять на пів урядову анґлійську міліцію до боротьби з арабами. Решта мала б мобілізуватися із жидів — бездержавних і тих, що спрагнені чину готові вдягнути невигідний військовий одяг.

Провід згаданого сіоністичного обєднання прихилився до пропозиції анґлійського уряду. Виходить це саме з пресової заяви »Мойсея« анґлійських жидів, Бен Горіна, що »напрямними« жидівської політики назвав боротьбу »на життя й смерть«, значиться на смерть, з гітлерівською Німеччиною й створення жидівської держави у Палестині. Він тої думки, що виставлення власної армії управнить »вибраний нарід«: „засісти при столі мирової конференції і сказати там своє преважне слово". Тому і він за тим, щоби його одноплеменники не „боролися тільки анонімово" в арміях союзників. Коротко: наша справа — ваша справа, нумо ж до зброї!

Щодо жидівських палестинських вимог, то ця справа дещо складніша. Нині вона вже крім давніших неофіційних анґлійських ґарантій, має вже й урядову анґлійську печатку. Відомо, що писав льондонський »Дейлі Експрес« ще перед вибухом війни:

„Жиди мають великі симпатії до анґлійців і анґлійці до жидів. Так було з давен давна і тому жиди від багатьох ґенерацій ідуть спільно з анґлійцями. Цей факт виясняє також нашу сучасну політику в Палестині, що мусить бути арабофільською аж доки не прийде до війни. Жиди знають дуже добре, що після виграної Анґлії, наші симпатії до арабів негайно скінчаться".

Німецька преса радіє тією високовартісною анґлійсько-жидівською приязню й уважаючи слушними жидівські вимоги що до участи у мировій конференції по боці анґлійців. Їхне бажання здійсниться, місця для них зарезервовані, щоправда не на лавах суддів, але обвинувачених. І німецька армія радо повітає такого противника. Буде весело...

Ще один клопіт зганяє сон із очей анґлійців — це нафта. Італія приступила до війни, Суез загрожений, анґлійський наливний корабель, що раніше плив до Анґлії через Середземне Море 25 днів з Перського заливу до Ліверпуль, нині мусить плисти довкруги Африки щонайменше 40 днів, значить, щоб перевезти нафту окружною дорогою, треба два рази стільки кораблів не згадуючи вже про кошти. А при тому Анґлії тих наливних кораблів якнайбільше бракує.

При тій нафтовій скруті Анґлія готова навіть капітулювати перед домаганнями мексиканського уряду. Дня 18-го березня 1938-го року мексиканська влада вивласнила всі закордонні нафтові товариства в Мексику за відповідною винагородою, платною сплатами до 10 років. Анґлійське мексиканське нафтове товариство, хоча заступало тільки 35%, проте дуже відчуло цей удар, бо все ж таки нафтові шиби давали 60% загальної мексиканської нафтової продукції. Цього вивласнення Анґлія досі не хотіла признати, а Злучені Держави ще досі в цій справі з урядом мексиканським переговорюють. Та нині Анґлія вже готова признати й сам факт вивласнення й назначену висоту відшкодування з одною тільки вимогою: що Мексик збільшить нафтовий експорт до Анґлії. Дорога з Мексиканського заливу до Ліверпулю триває тільки 18 днів, тим самим багато коротше ніж довкруги Африки. Досі Анґлія мала з країв на схід від Суезу 25% свого загального довозу нафти і частину того хотіла б тепер заступити нафтою з Мексика. Тільки клопіт, що Мексик може доставляти тільки сиру нафту. Для її перерібки на бензину не має відповідних рафінерій. І так колись Анґлія на всі боки заробляла, нині змінилися часи. Кожний може заробити від неї.

—o—

З голосів преси.

Обличча „нової війни"

У »Фелькішер Беобахтер« з 17-го ц. м. ґенерал-майор фон Горстенав подає глибоку аналізу цілком нового обличчя цієї війни. Він покликується на слова австрійського ґенерала Кравса, який безпосередньо після світової війни писав, що „політика і війна — це одностайна воєнна дія; тому політика підлягає тим самим принципам, що війна, тільки засоби боротьби ріжні". Автор вказує на успіхи й невдачі політики чи війни, залежні однаково від тої самої психічної підготови. Тут автор апотеозує Адольфа Гітлера, який зумів сам у собі та в німецькому народі викресати ту самопевність діла, що і в політиці й у війні німці перемагали.

»...Зі жменею батальйонів обсадив Фірер Надренію в обличчі міліонової армії французів, а коли у червні 1936 року я жалісно натякнув, що прилука Австрії означатиме світову війну, тоді він відповів — уже тоді! — з погірдливим жестом суверена, що ніхто й пальцем не кивне. Розвязка австрійської, судетської, чеської проблеми зраджувала також ясне відріжнювання сутньої правди від назверхнього блефу, як і найглибше вичуття »нової війни«, що далеко не обмежується до збройного зудару, тільки обходить також вплив на прилюдну опінію світа, моральне пригнічення ворога, зберігання у найглибшій тайні плянованих ходів та раптове заскакування несподіванками. Ліквідація по черзі всіх тих проблем, що ними панове з Версалю гадали »обставити« Німеччину, належить до найсвітліших політично - військових майстерств в історії: Австрія, Чехія, Польща, скандинавська проблема, Голяндія, Бельґія, тепер Франція, потім Анґлія...«

Автор важає, що наймаркантнішими рисами сучасних німецьких успіхів було: обмеження себе через злагоду з Росією тільки до одного фронту, належне зрозуміння ваги італійської проблеми та єдність політики і стратеґії, зосередкованої в одних руках ґеніяльного Фірера. Таксамо, як у політиці, так і в стратеґії Гітлер давно відкинув тезу позиційної війни, як престарілу та непідхожу до німецького духа, — і вибрав тактику рухомої війни з безупинним наступом. Та найпершу ролю у цій новій війні — згідно з давно устійненим пляном — грає літак у воздусі і мотор на землі, ведений рішучою мужеською рукою.

„...Єдність та концентрація найвищого проводу в усіх ділянках творить найважнішу рису в обличчі цієї нової війни, що рішить »бути не бути« нації та дає особливу запоруку перемоги."

Ліон здобутий

700 НОВИХ ФРАНЦУСЬКИХ ПАНЦИРНИХ ВОЗІВ У НІМЕЦЬКИХ РУКАХ. — НИЩЕННЯ ОСТАНКІВ ЛІНІЇ МАЖІНО. — УСПІХИ ПІДВОДНИХ СУДЕН. —

Головна кватира. 22. 6. Начальна команда німецької армії подає: Рухи німецьких військ, що мають на меті заняти Нормандію і Бретанію, поступають пляномірно вперед. У звязку зі здобуттям Нову а захопили німецькі війська 700 нових панцирних возів.

У Льотрінґен та в Ельзасі кінчаються бої з останками ворожих військ на лінії Мажіно. Летунство безпощадно переслідує відступаючі ворожі частини. Крім того ескадри бойових літаків атакували 20. червня ц. р. ворожу маринарку у пристані Ля Рошель і в гирлі ріки Жиронди затоплюючи один корабель 10.000 тон містоти та один воєнний корабель 4.000 тон містоти.

ЗМОТОРИЗОВАНІ ВІДДІЛИ ДОБУЛИ ПІСЛЯ БОЮ ЛІОН. Ворог утратив 6 літаків. Два німецькі літаки не вернулися. Крім того німецькі підводні судна затопили 4 анґлійські торговельні кораблі.

—o—

Великі втрати анґлійців

Рим, 22. 6. Італійський воєнний комунікат подає: В ночі італійське летунство знову сбомбардувало успішно летунські бази в Бізерті і на Мальті.

На східному кордоні Північної Африки дії італійської армії в повному розвитку. Ворог втратив 10 літаків і поверх 10 панцирних возів. Впродовж ночі бомбардовано летунські ворожі бази, при чому спричинено великі знищення і пожежі.

У часі невдачного налету ворожих літаків на італійські летунські бази в Ляволльо зістрілено 2 літаки.

—o—

Наші завдання на захід від Холмщини

Тільки що пічнем одну роботу, аж ось уже друга. Таке то вже життя. Не стоїть, а пливе. Річ у тому, що не треба нам забувати про те, що Холмщина це не кінець України, що й за рікою Вепром споконвічно жив і донині живе наш народ і тепер він жде опіки, допомоги, ратунку та визволення.

— Завепрянська Україна, як ці землі називають наші літописи, златинщилась щойно в XVIII. і з початком XIX. століття, згодом — внаслідок польонізаційної акції польських ксьондзів — полячилася та відчужалася від нас. Але час уже й пора пригадати собі, освідомити собі й усіх переконати, що українці це не тільки православні і греко-католики, але що й римо-католики теж українці — тіло з тіла нашого й кість з костей наших.

Всі статистики уважають чомусь наших римо-католиків за поляків. Та на статистиці годі спіратись, бо ми знаємо як це буває. Один учений сказав, що не має більшого шахрайства як т. зв. статистика. І тут те саме:

Підіть за Вепер між нарід, поговоріть з людьми тими, що споконвіку на тій землі живуть, а переконаєтесь, що цей нарід, дарма що златинщений та полящений, але він відчуває всю ту ріжницю від мазура, він її ще не затратив. Правда, мови української перестали вже люди вживати, місцями й подавно, але примівка, а ще й пісня хоча рідко, писанка, сорочка, деякі звичаї, український спосіб будування хат зі стріхою на всі чотири боки, — все це докази, що тут живе якщо не свідомий український нарід, то напевно його недалекі потомки.

По всіх більших селах аж по Вислу кожний селянин покаже вам, де е, чи було недавно ще, врочище »попівкою« зване, де »манастирище« (село Праведники біля самого Люблина), де »церквище« (село Милеїв); у пана Лоевского довідаєтесь ви, що дід його Лоєм звався ,а в пана Радзея дід мав прізвище Радій, а в Вовколазах і в околиці Красника почуєте говірки такі нам знані.

Почерез Пулави — садибу князів Рюриковичів — Чарторийських (до половини XVII. століття вони були ще православними), почерез Люблин з його замком Данила, церквою Миколая на Четвертині, власністю князів Четвертинських, наше розселення сягає майже до Висли, до її коліна під Варшавою.

За Польщею тут з давніх давен агітували один перед другим усі поляки від короля і сойму до діда жебрущого, а перед вели ксьондзи з армією загорілих девоток у чернечій і світській рясі. Златинена самохіть поляшилася наша колись вельможна Завепрянська Земля, а за нею два кмети, пан гуменний третій... Але це не значить, що ми маємо вже махнути рукою, не вспоминатися за своїм.

Так ось не можна нам забувати ці осиротілі землі за Вепром, землі короля Данила, сина Льва, та внука короля Юрія. Треба намагатися й прямувати до того, щоб межа наших впливів посунулась, як у давнину почерез Вепер аж на Вислу, бо це щойно буде вже справедлива і природна межа. Наш театр, наша школа, наша пісня, наша преса, а передусім наша самопосвята в культурній, ідейній праці на тих, від 1302 р. втрачених нами землях, здмухнути порох з тих памяток старовини, блеском славного минулого протрутъ очі затемнені, порушать, загріють серця скаменілі...

Возьмімо литовців, які донедавна ще були в костелі в польській неволі. І їм говорили на всі лади, переконували, що вони поляки, бо римо-католики. Але праця в них супроти поляшіння почалася це у 1883 р. а на добре вже від 1900 р. — почали усувати польщину з приходств, з костелів, з проповідей, а врешті із школи та молитви. Важко було боротися литовцям. кров лилася навіть по костелах, і ще ця боротьба в них не скінчилась, та польщину майже викинули з Литви.

В нас, нічого ще й не починалось, щоб урятувати тих римо-католиків, колишніх українців. Ми пустили їх самопас і не тільки що не простягаємо до них помічної руки, але самі випхаємо їх дальше в багно. Скільки разів — може й несвідомо — наш інтеліґент — учитель, волосний писар, кооперативний крамар — жене від себе латинника — українця словами: „Ти поляк! Йди до поляків!" З одного боку клепле язиком цьому латинникові і латинський священик і кожний пан »керовник«: ти поляк, а ще й ми самі при кожній нагоді витикаємо. Якже ж тому нещасному латинникові бути українцем?..

Це давня московська навичка. Колись у нас на Холмщині москалі кожного уніята називали поляком тому тільки, що він не був і не хотів бути православним і сотки тисяч »упорствующих« уніятів утікли в латинство, а тим самим через »польську« віру й винародовились. І замісць того, щоб на цей старий шлях вертатися, ми повинні призадуматися, як від наслідків того небезпечного шляху визволитися.

Підемо краще за прикладом наших предків. Запорожці не питали нікого, якої він віри, а тільки: „В Бога віруєш? — Ну то йди і пишись в який хочеш курінь!" Так і в теперішній Німеччині не питають нікого, якої він віри. Найтвердішу і найпевнішу основу, що на ній будується життя і поступ народу, є його свідоме почування національної принадлежности. Не мова й не віра, але свідоме почування національної скремішности і вільна охота невпинної боротьби за неї рішає про буття чи небуття народу.

о. Д. Н.

За орґанізацію українських учителів

Вже від самого початку Польщі почалось масове перекидання українських учителів із українських етноґрафічних територій на захід у корінну Польщу. Мета цієї акції добре нам відома — кинути українського учителя у чуже та вороже йому середовище, відорвати його від свого народу, від рідного пня, від усього того, що було йому дороге, зруйнувати його морально та матеріяльно і піддати повільній польонізаційній акції. З другого боку метою цієї акції було позбавити українські школи на територіях чисто чи в більшости українських, українського учителя, якого заступав учитель поляк, що працював серед української дітвори після добре відомих метод. Всі ці заточенці учителі, попавши серед чужий елемент, зустрінулись з різними життєвими перепонами, які залишали сильне пятно на їх душах. Багато з них, попавши у зневіру, відпало від своєї станової орґанізації, відріклось і від своєї віри, змінило обряд чи забуло за свою національність та перейшло у чужий і ворожий нам табор. Одначе багато з них, зі сильнішими характерами, трималися і на дальше своєї віри — народу, ждали лише на ту хвилину, щоб могли вирватись із корінної Польщі та вернутись між своїх, почути свою мову, пісню, побачити свій нарід при праці, чи теж мріяли, щоб хоч на час емеритури перенестись між своїх. Всі ті гордо трималися своєї національности та були карними членами своєї станової орґанізації. Головна Управа Т-ва „Взаїмна Поміч Українських Учителів" ще перед війною старалась про докладний список українських учителів заточенців, подала нівіть їх число, але список був неповний. Тому може тепер вдасться нам перевести докладнішу статистику українців учителів, які живуть у межах Ґенерал-Ґубернаторства. З цією метою просимо українських учителів народніх шкіл та ґімназійних професорів, які тепер учать, чи теж є ще без праці, щоб відгукнулись на цей зазив та вписались в члени своєї станової орґанізації В.П.У.В., чи теж подали свої прізвища, щоб можна було знати докладно, скільки українських учителів є у Ґенерал-Ґубернаторстві. У всіх тих повітах чи менших округах, де є найменше 15 учителів українців, слід зорґанізувати Відділ Т-ва В.П.У.В., відбути орґанізаційні сходини, вписати всіх учителів у члени свойого Відділу, вибрати із них 5-ох членів до управи Відділу та 2-ох заступників, зібрати вкладки по 1 зол. місячно та вислати звіт на руки голови Відділу В.П.У.В. в Ярославі на адресу: *Брусок Ілярій, Радимно ад Ярослав,* чи теж на адресу: *Український Національний Комітет в Ярославі, вул. Собіського ч. 11.* Ця орґанізація сітки Відділів у Ґенерал-Ґубернаторстві є необхідна, щоб пізніше із початком нового шкільного року можна було скликати загальні орґанізаційні збори членів Т-ва В.П.У.В. в Ярославі, вибрати Головну Управу Т-ва, намітити плян праці та подбати про зареєстрування наших Відділів на терені цілого Ґенерал-Ґубернаторства. До часу скликання загальних зборів Т-ва В.П.У.В. Відділ цього ж Т-ва в Ярославі виконуватиме обовязки Централі, а Управа обовязки Головної Управи.

Управа Відділу В.П.У.В. в Ярославі, здаючи собі справу, із якими перепонами мусять боротися українські учителі у своїй фаховій праці під теперішню пору в українській школі (недостача українських методичних підручників, одної устійненої граматики, правопису української мови, підручників до навчання історії та ґеоґрафії України, устійненої української термінольоґії і т. д.) постаралась всі ці недостачі хоч частинно заступити уладженням для українських учителів вакаційного курсу українознавства від 10. до 30. липня ц. р. Цей курс відбудеться в українській народній школі в Ярославі при вул. Парковій ч. 1. На курсі будуть викладати такі предмети: українську мову, історію та ґеоґрафію України, рахунки та руханку в обемі теперішніх програм навчання в народніх школах. Оплата за курс 20 зол. Зголошення та оплату за курс слід пересилати на руки директора української народньої школи д-ра Маркіяна Терлецького на адресу: Українська Народня Школа ім. кн. Ярослава Мудрого в Ярославі при вул. Парковій ч. 1. (Паркштрассе 1). Для замісцевих буде зорґанізоване приміщення у місцевій українській бурсі та спільний харч при харчівні в цій самій бурсі. Рефлектанти на приміщення в бурсі мусять привезти зі собою білля, постіль та сінник. Зголошуючись на курс слід зазначити, хто рефлектує на приміщення в бурсі і чи буде там харчуватись, чи теж рефлектує лише на саме приміщення, чи на сам харч. Кілька годин праці на курсі буде присвячених методиці позашкільної освітньо-культурної праці учителя. Передбачують теж краезнавчі прогульки по Ярославі та околиці. Управа згаданого курсу доложить усіх зусиль, щоб курсанти мали якнайбільше користи із цього курсу, подбає про можливо найкращих прелеґентів та щоб і приміщення і харчівня були добре зорґанізовані і вдоволили друзів учителів, щоб могли приємно, здорово та дешево перебути 20 днів в Ярославі.

У звязку зі статтею в „Краківських Вістях" (ч. 40) про працю учительства в Ярославщині, де між іншим був поклик до учителів заточенців, щоб ті з них, які хочуть, перенеслись до українських шкіл в Ярославщині, багато учителів внесло на подану там же адресу, на руки голови Відділу В.П.У.В. в Ярославі п. Брусака Іляріона відповідні письма з проханням приділити їх до української школи в Ярославщині. Управа

Відділу В.П.У.В. в Ярославі подає ось що: В ярославському повіті є ледви 23 українські школи, з того 3 з 4-ма учительськими силами, 3 школи з 3-ма учительськими силами, а інші — це здебільша одноклясівки. Школи поділено так, що українські діти ходять до українських шкіл, а польські до польських, за виїмком тих місцевостей, де число українських дітей не доходило до 40 і не можна було відчинити окремої української кляси. Цей стан може в дечому змінитися в користь українських шкіл. Одначе посади всі вже заняті і то фаховими учительськими силами. Тому зголошення усіх заточенців на посади в Ярославщині неактуальні, але Управа Відділу В.П.У.В. приймає їх і якщо лише будуть вільні посади в Ярославщині, дбатиме про прихильне полагодження прохань, але лише тоді, коли петенти внесуть відповідне подання до українського шкільного інспектора в Ярославі і за його згодою. Тому відповідаємо усім учителям, які звернулись до п. Брусака Іляріона, ось що: Учителі, які працюють в чисто польських селах, хай вносять подання у справі посад в українських школах до поодиноких інспекторатів на Лемківщині, Перемищині, Холмщині, Чесанівщині, Грубешівщині, де як зачуваємо є багато нефахових сил і відчувається недостача фахових сил (спеціяльно на Холмщині). Віримо, що може вже скоро будете могли всі працювати на українських територіях і в українських школах.

Одночасно подаємо до відома всім українським учителям, що Управа Відділу Т-ва В.П.У.В. в Ярославі бере відповідальність за інформації в „Краківських Вістях" тільки тоді, якщо вони підписані головою та секретарем Управи Відділу.

Т-во „Взаїмна Поміч Українського Вчительства" в Ярославі. — Брусак Ілярій, голова; Волод. Ґрох, секр.

ФРАНЦУСЬКИЙ УРЯД У БОРДО.

Женева, 22. 6. Французьке радіо рішуче заперечує вістки буцімто уряд Франції покинув Бордо. Всі поголоски про пляновану втечу з Бордо вважає французьке радіо висcаними з пальця. У Женеві вважають, що цей гострий тон французького радія звернений проти Анґлії. Бо ж саме анґлійська пропапаґанда поширювала вістки про те, що французький уряд збирається покинути Бордо. Про це виразно вперше подала анґлійська аґенція Райтера.

—o—

ДАЛЯДІЄ УТІК ДО ЕСПАНІЇ.

Ірун, 22. 6. Колишній французький премієр Далядіє подбав уже про візу на виїзд до Еспанії. В Іруні дожидають Далядіє інші французькі утікачі. Слід відмітити, що в Іруні дозволено французьким утікачам залишатися найдовше три дні.

—o—

СОВІТСЬКА КОМІСІЯ В БЕРЛІНІ.

Москва, 22. 6. Члени совітської граничної комісії з провідником відділу при комісаріяті закордонних справ Олександром Александровом і полк. Леонтієвом прибули у четвер 20. ц. м. до Берліна. Вони братимуть участь у переговорах у справі німецько-совітського кордону.

—o—

„ЯПОНІЯ НІКОЛИ НЕ ЗАБУДЕ"...

Токіо, 22. 6. Японський часопис »Йоміюрі Шімбун« подає коментарі приречення Франції, що не посилатиме більше через Індокитай военного приладдя китайському маршалові Чан-кай-шекові. Часопис підкреслює при цьому, що Японія ніколи не забуде гидкого становища Анґлії і Франції щодо китайського питання. Ці дві держави постійно гнобили Японію, щоб опанувати Азію. Одначе ті часи тепер уже безповоротно минулися.

—o—

Після першого білянсу „Українбанку"

Сирий білянс Кооперативного Банку в Ярославі, Відділ у Кракові є першим білянсом, що його оголосив цей Банк. Кооперативний Рільничий Банк є властиво першою спробою зорґанізувати український фінансово-кредитовий осередок по цей бік Сяну. Тому зі спеціяльним зацікавленням читаємо його білянс. В цьому білянсі находимо ряд цифер, що примушують нас призадуматися над його вимовою. Бо справді, дня 3. березня ц. р. формально повстає Банк. Свою діяльність розпочинає щойно з початком місяця травня й уже цей місяць замикає оборотовою сумою несповна 4 міліони (3.905.902.81). При цьому білянсова сума понад 600.000 зол. Цей білянс цікавий для нас з двох різних точок:

Українські господарники, які опинилися по цей бік Сяну, не ждучи на різні більше, чи менше приємні несподіванки з місця приступили до орґанізації господарського життя. Коли зважити, що відносини, в яких прийшлося працювати, були ще вповні неустабілізовані й усе знаходилося в стані творення, тоді з признанням треба підкреслити кожний осяг. Таким осягом і то осягом надзвичайно поважним є зорґанізування Рільничого Банку. Наглядним і безпосереднім доказом потреби такого банку, як теж його життєздатности є білянс, що його Управа Банку подала до публичного відома.

Господарське життя без центральної фінансово-кредитової установи натрапляє у свойому розвитку на безліч труднощів, звязаних з господаркою грошем. При нинішнім зрізничкуванні й поділі господарсько-суспільних занять немислиме в кожній установі, чи одиниці полагоджувати всі свої справи безпосередньо. Частину цих справ — проблеми фінансово-кредитового характеру — перебирає на себе Банк. У нашому випадку цим Банком є Рільничий Банк. Це одна сторінка, яка унаглядинюється нам підчас читання білянсу.

Друга справа — це становище господарських кол нашої суспільности до праці новоствореного Банку. Наші господарські кола вже перед розвалом Польщі у своїй праці почали примінювати найновіші методи господарської розбудови. З молодечою вервою і без закостенілої вправи наломлювали нерозбудований господарський відтинок до нових життєвих вимог. З повним розумінням ставилися вони до всіх чинників господарського життя й бачили, що тільки у співпраці цих чинників може бути можливість для всесторонньої розбудови. В осередку тих чинників стає фінансово-кредитовий апарат — Банки.

І коли сьогодні на руїнах польського безголовя господарники знову приступають до своїх господарських завдань, примінюють ці нові методи, нові способи, які дали їм поважні успіхи на попередньому терені їхньої діяльности. І тому Банк для них це є не тільки установа, в якій можна затягнути позичку, але господарський чинник, який співтворить поодинокі варстати праці, який посилює їх і який є покликаний до контролі і співвідповідальности за них.

І звідси широка співпраця господарських чинників з Банком та довіря й певність, що саме Банк найкраще виконуватиме господарку їхнім грошем.

ПРИЄДНУЙТЕ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ

НОВИНКИ

КАЛЄНДАР

ЧЕРВЕНЬ.

25. Вівторок — † Онуфрія В.
26. Середа — Акилини м.

— УСІХ УКРАЇНЦІВ, мешканців Кракова і краківського повіту, взиваємо зложити негайно у збірні Українського Комітету при вул. Яблоновських ч. 10/12 всі металеві предмети з міді, ніклю, цини, олова, альпаки, тонбаку й т. п. Хто цього не виконає своєчасно — понесе консеквенції. — Український Комітет у Кракові.

— УСІХ УКРАЇНЦІВ, які мешкають у краківському повіті, поза містом Кракова (Льонкрайс—Кракау) взиваємо зголоситися негайно в Українському Комітеті (при вул. Яблоновських ч. 10/12) у справі управильнення їхніх харчевих приділів.— Український Комітет у Кракові.

УПРАВА БІБЛІОТЕКИ Т-ВА »ПРОСВІТА« У КРАКОВІ ще раз повідомляє, що слід негайно звертати всі позичені в ній перед війною книжки. Так само мусять звернути книжки всі ті, що позичили їх в останньому часі і тримають — не згідно з постановами правильника — довше ніж один, чи пак два тижні. Перша поіменна чорна листа довжників - шкідників бібліотеки »Просвіти« буде оголошена прилюдно. Урядові години бібліотеки: понеділок, середа, пятниця від год. 19.30 до 20.30.

— УКРАЇНСЬКА ПІСНЯ Е НІМЕЦЬКІЙ ФІЛЬМІ. В німецьких кінах висвітлюють тепер фільму Уфи і Він-фільму, побудовану на основі новелі Пушкіна п. н. »Постмайстер«. Хто з українців мав нагоду оглядати фільму, той пережив милу й немилу несподіванку. В одному з кінцевих актів з екрану розлягається чудова українська пісня »Ой Морозе, Морозенку«, що ніяк не підходить ні до змісту, ні до московського тла фільму.

— ЦВЯХИ З ДВОМА ГОЛОВКАМИ. Подібно як кравець заки починає щонебудь шити, мусить скоріше »фастригувати«. Так само роблять і столярі та будівничі. Для заощадження часу, праці й матеріялу, будуть тепер німецькі майстри користуватися цвяхами з подвійними головками, що недавно опатентовано. Цвях має дві гладкі й тверді головки (щоб при вбиванні цвяха не нищилися), одну дещо нижче від нормальної. Якщо майстер має сумніви, бе цвяха тільки до першої головки, щоб опісля можна її легко або усунути й цвях забити дальше, або кліщами за другу головку витягнути.

Короткі вістки

= КОРОЛЬ ІТАЛІЇ Емануїл приняв совітського амбасадора Миколу Ґорелкіна. Слід відмітити, що король приїхав із операційного терену, щоб відобрати уповноважнені листи згаданого амбасадора.

= КНЯЗЬ ВІНДСОР В ЕСПАНІЇ. У четвер 20. ц. м. пополудні переїхав французько - еспанський кордон князь Віндсор і прибув до Барсельони. Журналістам заявив, що не хоче давати будьяких вияснень. Княь Віндсор виїзджає до Мадриду.

= УТІКАЧІ ЗІ ЗОЛОТОМ. Колишній бельґійський премієр Ван Зелянд прибув до Еспанії і привіз зі собою 670.000 бель. франків, 200.000 французьких, 172.000 долярів і 40.000 фунтів штерлінґів, усе в золоті. Як видно, утікачі привозять гарну готівку так, що біда їм не грозить.

= АНЛІЙЦІ знову сконфіскували 817 фунтів американської пошти з літака »Єнкі - Кліпер«. Літак мусів осісти з уваги на протилежній вітер на острові Бермуді і там анґлійці сконфіскували пошту.

= ЗАДЕРЖАЛИ еспанський корабель »Кюдер де Севілля« очевидно анґлійці, що вертався з Полудневої Америки. Корабель відвезено до Ґібральтару й там переведено контролю.

НІМЕЧЧИНА НЕ ЗОСЕРЕДИЛА ВІЙСЬКА НА ЛИТОВСЬКОМУ КОРДОНІ.

Берлін, 22. 6. В пятницю 21. червня ц. р. офіційно оголошено: З уваги на те, що в останніх днях англійська преса постійно поширює вістки про зосередження німецького війська на литовському погранич, бо мовляв, совітська акція в Литві звернена проти східних кордонів Німеччини, про що Райтер сповіщав із Ковна 19. червня. офіційно з німецького боку рішучо цьому заперечують. На німецько-литовському погранич не було ніякого зосередження німецьких військ.

ПРОФ. КІРХЕНШТАЙН ПРЕМІЄРОМ.

Рига, 22. 6. Латвійський президент Ульманіс призначив у четвер 20. червня пополудні новий латвійський уряд. Премієром і міністром закордонних справ став проф. Кірхенштайн, міністром війни — ген. Дамбітіс, міністром внутрішніх справ — Ляціс. Інші ресорти обняли люди лівого напрямку. Ген. Беркіс вже не є міністром війни, ні начальним командантом армією. Ним став ген. Клявіюс. Новий премієр з політичного боку мало відомий.

Бомбардування Марсею і Бізерти

ПОСИЛЕНІ НАСТУПИ ІТАЛІЙСЬКОЇ ПОВІТРЯНОЇ ТА МОРСЬКОЇ ФЛЬОТИ. — ЗНИЩЕННЯ ВОРОЖИХ КОРАБЛІВ.

Рим, 23. 6. Начальна команда італійської армії подає: На Середземному Морі посилена акція італійської повітряної та морської фльоти. Затоплено три ворожі кораблі, в тому два озброєні. На схід від Балеарів збомбардовано один ворожий кружляк. У суботу 22. ц. м. бомбардовано військові бази в Марсею і в Бізерті. Шкоди з того приводу великі.

У північній Африці збомбардовано в Марса-Матру осідок вищого англійського командування. Крім того поцілено великі ворожі транспорти та військові відділи. — Ворожі літаки бомбардували в Тоґруці шпиталь вбиваючи кількох лікарів. Один ворожий літак зістрілила протилетунська артилерія.

У східній Африці переведено низку акцій на ворожі військові обекти, зокрема в Судані. Ворожі літаки кружляли над горішною Італією і над Сицилією, але не заподіяли шкоди за винятком Кірі, (Турині) і Ліворно, де теж не було жертв. Міністерство фльоти рішуче заперечує вістку, що її поширює англійська пропаґанда, будьтоби італійці затопили неозброєний ворожий торговельний корабель.

—o—

СССР підкреслює добрі взаємини з Німеччиною

УРЯДОВЕ ЗАПЕРЕЧЕННЯ СОВІТСЬКОЇ АГЕНЦІЇ »ТАССА« ПОШИРЮВАНИХ ПОГОЛОСОК.

Москва 24. 6. У Москві оголошено таку офіційну заяву: „В останньому часі, у звязку з вмашеруванням совітських військ до прибалтійських держав, розійшлося багато поголосок, бутьтоби на литовсько - німецькому кордоні зосереджено 100—150 совітських дивізій, мовляв, Совіти невдоволені німецькими успіхами на заході, та що совітсько-німецькі взаємини погіршилися. Вреште успіхи Німеччини на заході є причиною, що Совіти хочуть викликати спеціяльний натиск на Німеччину. Ці поголоски поширює кожного дня американська, а далі японська, англійська, французька, турецька і шведська преса.

»Тасс« уповажнений урядово заявити, що всі ті поголоски, яких глупота не вимагає ніяких коментарів, є неправдиві. У балтійських державах справді є не 100, ні 150 совітських дивізій, але не більше ніж 18-20 дивізій. Вони зосереджені не на німецьколитовському кордоні, але розміщені в різних місцях трьох прибалтійських держав.

Їхньою метою забезпечити реалізацію договорів допомоги, що їх підписав СССР з цими державами, отже немає ніякого натиску на Німеччину.

Урядові совітські круги переконані, що спричинники тих поголосок хочуть вплинути на охолодження совітсько - німецьких взаємин. Такі мабуть задуми й бажання авторів цих поголосок. Вони не здібні зрозуміти теперішнього положення і факту, що совітсько-німецьких взаємин не вдасться скаламутити ніякими поголосками, бо вони сперті на суттєвих інтересах Совітів і Німеччини а не на переходових нерідпосилках".

НАЦІОНАЛЬНА ПАРТІЯ У РУМУНІЇ.

Букарешт, 23. 6. У Румунії проголошено закон на основі якого проурядову орґанізацію »фронт національного відродження« замінено на »Національна партію«. Це єдина партія, що істнуватиме тепер у Румунії і буде під проводом самого короля. Заданням цієї партії є зміцнити румунську націю і державу морально і матеріяльно. Покищо це не назначено партійного проводу.

—o—

ЮГОСЛАВІЯ НЕВТРАЛЬНА.

Білгород, 23. 6. Юґославянський премієр Цветкович завив представникові Німецького Інформаційного Бюра у Білгороді, що Юґославія вдержує приязні взаємини з усіми сусідами. На Балкані побажана конструктивна співпраця. Тому теж із вибухом війни уряд Юґославії зясував своє становище, а саме що вона буде невтральна. Що ж торкається взаємин з Німеччиною, то треба підкреслити, що взаємна співпраця ще більше поглибилися в останньому часі.

—o—

КРИВАВІ СУТИЧКИ В ЄГИПТІ.

Рим, 23. 6. Часопис »Пополо ді Рома«, повідомляє, що на летунському майдані в Каїро дійшло між англійськими летунами й єгипетськими військовими відділами до кривавої сутички. Єгиптяни стріляли до англійців і примусили їх до втечі.

—o—

Зі спорту.

Мистецькі змагання у Перемишлі

У другий день Зелених Свят 17. червня ц. р. в год. 4-ій попол. відбулися заходом т-ва »Черник« змагання у відбиванці та кошівці за мистецтво ярославської округи. Зі зголошених до змагань дружин взяли участь лише дружини Ярослава, Перемишля та Трійчиць. У загальній пунктації у відбиванці перше місце здобула дружина Ярослава перед Трійчичанами та Перемишлем, а в кошівці дружина Перемишля перед Ярославом розграючи одинокі змагання з одиноким партнером змагань. Висліди з поодиноких змагань такі:

Трійчиці—Ярослав 2:1 (15:9, 13:15, 10:15). Дружина Трійчиць, граючи може із більшим щастям та завзяттям, виграла зі сильнішим противником. З дружини переможців на перший плян вибивався Раб, браття Войтовичі та Футорський. Ця дружина ввесь змагань грала у пятку. З переможеної дружини вибився знаменитий Мартинович Ярослав.

Ярослав—Перемишль 2:0 (15:3, 15:11). Граючи ці змагання безпосередньо по змаганнях із Трійчицями Ярослав явився справді сильним партнером. Грачі вже надобре розігралися і виявили справді гарну гру. З дружини переможців визначився знову Мартинович Яр., а з переможених Прокоп З. та Шехович Б.

Міжтим відбулися змагання у відбиванці жіночих дружин І. і ІІ. т-ва »Черник«. Несподівано перемогла дружина ІІ. у відношенні 2:1 (8:15, 16:14, 16:14), маючи головну підпору у п. Смішкевич. З переможених вибивалась п. Лозинська. По цих змаганнях відбулися останні змагання у відбиванці між Перемишлем та Трійчицями. По важкій боротьбі перемогла краща дружина Перемишля у відношенні 2:1 (14:16, 15:5, 15:8). Ці змагання були найзавзятішими з усіх змагань. Обі дружини творили рівнорядні сили. Одначе витриваліща та завзятіша дружина Перемишля видержала темпо гри і затримала два переможні пункти. У дружині Перемишля знаменито грали: Прокоп З., Рибалт, Куницький та Шехович, а в дружині Трійчиць — Войтович В., Футорський, Раб та Суський.

Мистецькі змагання закінчили змагання у кошівці. Перемишль—Ярослав, з яких переможцем вийшов Перемишль у відношенні 18:17 (8:12, 10:5). У перщій половині перевагу має Ярослав, але в другій упадав на силах. Перемишль, підсилений у другій половині Турком М., осягнув легку перевагу, вирівнав і вкінці виграв. Коші для Перемишля здобули: К. Перейма 6, Суський 4, М. Турко 6 та З. Прокоп 2, для Ярослава майже всі Я. Мартинович. Змагання скінчилося в год. 20.30 вечором. З поодиноких дружин щодо одноцілості вибилася дружина Ярослава, друге місце заняли Трійчиці, трете Перемишль. Дивним явищем те, що так мало дружин приступило до цих змагань та що в кошівці стрінулися лише дружини Ярослава й Перемишля. Перемишль, вийшовши з цих одиноких змагань переможцем, став відразу мистцем ярославської округи. Зацікавлення змаганням серед громадянства мінімальне. Організація змагань справна.

О. Б.

Посмертна згадка

ОЛЕНА з Захаріясевичів ГОРАЛЕВИЧЕВА

Щойно тепер наспіла вістка про смерть бл. п. Олени Горалевичевої, яка померла у Стрию, ще в лютому ц. р. Покійна була одною з перших галицьких українок, що здобули ґімназійну освіту. Малою дівчинкою виїхала вона до Росії і там, у Смоленську, скінчила ґімназію. Велика срібна медаля, яку Покійна дістала при матурі, отвирала перед Нею безплатні академічні студії, карієру, та вона воліла вернутися до скромної галицької дійсности, заробляти на прожиток лекціями. Хоч вихована у москвофільській священичій родині та в російській школі, Покійна дуже швидко стала свідомою українською патріоткою. Активно помагала свому чоловікові, відомому орґанізаторові Стрийщини та співосновникові і довголітньому голові »Маслосоюзу«, сама вела всю господарку, щоб дати йому змогу цілий час посвятитися громадянським справам.

Ціле життя Покійної відзначалось енерґією, самопосвятою, цивільною відвагою, безкомпромісовою вірністю принципам. Подібно як Її чоловік, Покійна з засади не вживала польської мови, мала опінію завзятої шовіністки; як причину смерти чоловіка остентаційно подавала польську вязницю, дарма, що через те не дістала вдовичої платні та до пізної старости працювала на прожиток. Від 7-ох років прикована важкою недугою до ліжка, не зважаючи на страшні терпіння, постійно цікавилися політичними й культурними справами, літературою, до останніх часів поправно говорила по німецьки, французьки, російськи; терпеливістю та рівновагою духа викликувала загальний подив. В. Їй П.!

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

Дрібні оголошення

Знайомим до відома! **Олекса Пасічник зі Львова** живе у Ряшеві, вул. Ожешкова 16. 9-14

Хто знае, що сталося із редактором »Нового Часу« **Іваном Витвицьким** зі Львова, або хто знае людей, які бачили, як його поляки розстріляли, хай про те напише на таку адресу: Luise Konik, Erlangen i. Bay. Essenbacherstrasse 10. 555 5-5

Олександер Квітка просить усіх знайомих волиняків відгукнутися і подати докладні адреси. Листи посилати до »Краківських Вістей«, шифра ч. 9. 563 2-3

Пошукують **кваліфікованого кухаря.** Зголошуватись разом із референціями до канцелярії Українського Касина, Краків. 566 2-3

Д-р Михайло Мельник, тепер нотар — Біла Підляшська подає свою адресу родині, приятелям і знайомим. 568 2-3

Влядімір Кордуба, Сейміковий ветеринарний лікар, в Нарли п. Томашів Люблинський пошукує дружину й дитину. 2-3

Пошукую полонених із села Ценева, пов. Бережани. **Андрій Мандзій, Starachowice, Distrikt Radom. Postfach I. (Genelalgouvernement).** 574 1-1

М-р Богдан Гамерський пошукує **Мирона Мосору** з Богородчан. **Baligród, Landkomissar.** 575 1-1

Мирославе Станько з Медики к. Бережан, зголосися на адресу: С. Яримович, Кельце, вул. Сташіца ч. 4. 576 1-1

Вороців і Львівщина, відгукніться на адресу: **Ів. Янчишин,** Переворськ, Цукроварня. 577 1-1

Щиру подяку складаю Вп. Лікарям: Директорові Хірурґічного Виділу Загальної Лічниці св. Лазаря — **Дрові Филипчакові та Д-рові Березовському** за скоре й совісне лікування в лічниці св. Лазаря та виконання операції руптури.
578 1-1 П. Римарчук.

Енерґійного, чесного урядовця - адміністратора в віці к. 40 літ пошукують до повітової лічниці. Потрібне добре знання німецької мови. Мешкання в лічниці. Удержання і платня біля триста золотих. Зголошення до Адміністрації »Кр. Вістей« під »Нежонатий«. 581 1-3

Хто знав би адресу **Червінського Нестора,** хай її пришле до Українського Повітового Комітету у Володаві (для Міська). 582 1-3

Присилайте передплату!

ОПОВІСТКА.

Збірка на Допомоговий Фонд Українського Студенства в Данціґу, що її перевело в себе українське громадянство Торна з нагоди Загальних Зборів Філії УНО:

Інж. М. Фляк 5.— РМ; інж. Б. Стисловський 5.—РМ; по 2.— РМ: Затхей, о. Пилипчук; по 1.— РМ: В. Халява, Кожухів, П. Ганоцький, Винницький, Мец. Костецький, проф. Ривак, проф. Рибак, А. Д.; по 1.50 РМ: Малицький, Караім, В. Мадич; по 0.50 РМ: А. Мурій, Мельник, Горбатюк, Савченко, Сімонов, Аркадіїв, Яровий, Кудима, Деркач, Піфорна, Жук, Черний, підп. нечиткий, Пригода, Омарко, Чорний, Усачук, Васик, Бойко, Кузьмінський, Носенко.

Гуртівня шкіри
ф-ми КІНСТЛЄР і Сини
Краків, вулиця Дітля ч. 44.
в Українській Комісарській Управі — поручає
шкіри різного роду — тверді та мякі.
Продажа тільки на картки.

Технічне знаряддя найдешевше купиш
у фірмі **„ЗЕНІТ"**
Українська Комісарська Управа.
КРАКІВ ВЕСТРІНҐ Ч. 6.

Удосконалені машини до виробів цементових і вагоново портляндський цемент доставляє ф-ма: МАШИНОБЕТ, — Клеменс Юра, Кенти — Остобершлезіен, продажа Краків, вул. Гарбарська ч. 10/4. 1-15

ЗАХАРІЯ БОСАК СИНИ
крамниця з залізом
КРАКІВ, вул. Купа 6.

Фабрика металевих виробів
фірма
:-: ЛЯНДАВ :-:
КРАКІВ, вулиця ҐЕРТРУДИ число 6.
поручає млинки до кави, альпакову посуду та спіртові машинки. — —
Гуртівня емалієвих посудин.
1-6 КОМІСАРСЬКА УПРАВА.

БРАТТЯ БОСАК
СКЛАД ЗАЛІЗА
КРАКІВ, вул. св. Вавжиньця 29.

Єдина у Кракові
Українська Книгарня
„Дешева Книжка"
при вул. КАСИНО 9 (давн. Братська)
має на складі: українські книжки, часописи, образи, листівки, відзнаки; купує старі українські книжки (поодиноко й цілі бібліотеки).
Адреса: Ukrainische Buchhandlung „Deschewa Knyschka" Krakau, Kasinogasse 9.
В »Атенеум« уже не продається українських книжок. 580 1-5

„Küche und Heim"
:-: Inhaber Bruno Galuszka :-:
Гуртівня кухонного приладдя
ЕМАЛІЯ
АЛЮМІНІЙ
СКЛО
ФАЯНС
ПОРЦЕЛЯНА.
Краків, Agnesgasse 2.
579 1-25

ЦІНА ОГОЛОШЕНЬ: Ціла сторінка 600 зол., пів сторінки 320 зол., 1/4 сторінки 180 зол., 1/6 сторінки 150 зол., 1/12 сторінки 80 зол.
МЕНШІ ОГОЛОШЕННЯ: 1 міліметер ширини 1 шпальти (або його місце) 1 зол. — В тексті 100% дорожче, на першій сторінці 200% дорожче.
ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ: 30 сотиків за слово, найменше 3 зол. Для шукаючих праці 15 сот. за слово. Матримоніяльні по 50 сот. за слово.
ПЕРЕДПЛАТА »Кр. В.«: Цінник передплати поданий на першій сторінці. Передплату треба висилати згори. Передплата однакова в краю й закордоном. Часопису на кредит не можемо висилати.
КНИЖКИ: Всі книжки нашого видавництва продають книгарні й адміністрація видавництва. Хто хоче замовити книжки просто на свою адресу — повинен наперед прислати належитість і на пересилку, а тоді вишлемо бажані книжки.
ВИСИЛКА ГРОШЕЙ: Гроші на передплату чи книжки з Ґенерал-Ґубернаторства належить посилати переказами або чеками нашого видавництва. PSch A Warschau Nr. 2.143. З Німеччини на адресу: „Ukrainische Nationale Vereinigung" Berlin W. 50. Ansbacherstr. 15. З Протекторату на адресу: „Probojem".Praha XIV-65 post. schr. 3.— Курс 1 нім. марки 2 золоті. При висилці грошей все треба подати на що призначені гроші.

Комісарська Управа Фірми
Краків, Ринок число 30.
ЯКІВ ҐРОСС
поручає українській клієнтелі
порцеляну кришталі лямпи

За Редакцію відповідає начальний редактор Л. Хомяк у Кракові. Видає „Українське Видавництво", Краків, вул. Кармелітська 34, II. Телефон 230-39.
З друкарні „Нова Друкарня Денникова" під наказною управою, Краків, вул. Ожешкової 7, тел. 102-79.

Verantwortlich für den Gesamtinhalt und Anzeigenteil: Hauptschriftleiter L. Chomiak Krakau. Verlag: „Ukrainischer Verlag" G. m. b. H. Krakau, Karmeliterstrasse 34. II. Fernsprecher 230-39 Druck: „Nowa Drukarnia Dziennikowa", Kommissarische Verwaltung. Krakau, Orzeszkowagasse 7. Fernsprecher. 102-79